

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

2. De Idololatria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

1 **I**Dolum est simulacrum falsum seu rei non existentis species fictitia, quare differt ab imagine, quæ est vera rei similitudo seu repræsentatio. Per Synecdochem tamen frequenter idolum appellari solet illud esse, quod ut Deus colitur, cū Deus non sit.

2 Idololatria dicitur seruitus, quæ soli Deo debetur alicui creaturæ exhibita.

3 Adoratio & vis latriæ id est voluntariæ exhibitionis signi protestantis supremam Dei excellentiam: videlicet cultus, principaliter est in mente, dicitur interna: secundariò est in actione externa tanquam signo expressiuo internæ submissionis.

Externa signa cultus quædam propriè instituta sunt ad Deum colendum V. C. sacrificium, templum, altare, iuxta S. August. Nulli Martyrum, sed ipsi Deo Martyrum, quamuis in memorias martyrum constituimus altaria. Quædam verò signa indifferentia sunt ad latriam & duliã seu cultum inferiorum creaturæ rationalis V. C. capitis inclinatio, genu flexio, incensum, quæ secundum se indeterminata sunt, determinatur ab intentione mentis, ut si exhibeantur creaturæ cuiuscunque ad diuinitatis in ipsa residentis contestationem, idololatria committatur; sin verò rationali creaturæ exhibeantur, vel angelo bono in significationem inferioris creaturæ excellentiæ ad duliã spectat.

4 Idololatria alia est perfecta, cum quis diuinum honorem idolo exhibere intendit: alia Imperfecta, cum quis sciens idolo nullam diuinitatem inesse; tamen ex prauo affectu V. C. odio erga verum Deum

Deum vel cupiditate aliquid à diabolo obtinendū
 ipsi dæmoni, vel alteri creaturæ externum cultum,
 tanquam Deo refert, cuiusmodi cultus licet à pro-
 prietate idololatriæ deficiat, tamen non deficit se-
 cundum voluntatem, grauioremque malitiam con-
 tinet cum altera ex ignorantia procedat, Alia ido-
 lolatria est simulata (Committitur ob tyranni me-
 tum) illicita, & scandalosa cum repugnet fidei & sit
 plenissimum mendacium, estque idololatria solum
 materialis, quia deficit formalis affectus submis-
 sionis.

Triplex apud gentiles idololatria: Vna erga ho-
 mines mortuos Iouem, Martem, Mercurium, Apol-
 linem: Vtra hanc appellat Theologiæ genus fabu-
 losum: Altera, Theologia ciuiliſ ergo hominum
 demortuorum, vel bestiarum in simulacra, per quã
 diabolus responsa dabat. Tertia Physica, erga solem
 & lunam, syderaque, quæ animata esse credebant,
 & diuino numine plena à Physicis inuenta.

C A P. III.

De diuinatione.

Diuination (qua diuinitatis æmulatio seu osten-
 ratio) est significatio occultorum exacto ex-
 presso, vel implicito cum dæmone: Nam quicun-
 que nec occultas & quæ hominis naturalem supe-
 rant computationem scire vult, idque non Dei be-
 neficio & reuerentia, necesse est, vt dæmonis ope
 addiscere desideret, ideoque societatem ac pactum
 cum Dæmone hoste Dei expresse vel tacitè ineat
 contra Apost. 2. Corinth. 10. *Nolo; vos fieri socios
 Dæmonorum.* Malitia huius peccati consistit in spe-
 ciali contemptu Dei, & quicquid homo ad dia-
 bolum